

ERFGOEDPLATFORM GEMEENTE HEUMEN

Boerderij- en huisnamen in Overasselt

Cahier nr. 9.1 – Buurtschap Heide

De presentatie in Buurderij De Lage Hof op 23 november jl. van het cahier over de (woon)boerderijen van de Overasseltse buurtschap HEIDE trok veel belangstellenden. Dit cahier is de eerste van vier van de hand van de schrijvers Loes Theunissen en Harrie Joosten. Deel 2 over WORSUM verschijnt najaar 2024, deel 3 over DORP in 2025 en deel 4 over EWIJK/SCHOONENBURG in 2026.

Na de opening door de voorzitter van het Erfgoedplatform, Annette Mengde, vertelde Harrie Joosten over de 38 boerderijen met een naam en hun bewoners, die in het cahier aan bod komen. Er zijn nog maar twee boerenbedrijven overgebleven, 't Heitje en de Nieuwe Schatkuil. De andere zijn door mensen van buiten Overasselt gekocht en verbouwd tot woonboerderij.

Harrie Joosten

Cobie Gerritsen droeg een gedicht voor van Hend de Kleijn die op boerderij Agnetenhoeve, ook bekend als de Zandberg, werd geboren. Thé Dinnissen van de Hessenberg schreef een verhaal over de bouw van zijn boerderij dat door Annette Mengde werd voorgelezen.

De feestelijke afsluiting was de aanbidding door *Annette Mengde* van twee eerste exemplaren voor *Peter Janssen* van 't Heitje (links) en *Fons Gijsbers* van Buurderij De Lage Hof (rechts).

Geïnteresseerden kunnen het cahier kopen voor € 20,00 via de website van het Erfgoedplatform:
<http://erfgoedheumen.nl/bestel.php>

Historische heggen en wallen

Week van de Heg 2023 – een behaaglijke week!

Van 26 november tot en met 2 december vond de allereerste Week van de Heg plaats. Deze primeur mochten we in de gemeente Heumen beleven met excursies, cursussen en de presentatie van het 10^e cahier uit de Erfgoedreeks: *Historische heggen en wallen in de gemeente Heumen e.o.* Het afwisselende programma bood veel te zien en te leren voor de deelnemers en bezoekers. De reacties waren dan ook zeer positief.

De aftrap van de Week van de Heg vond plaats met een excursie in Nederasselt. We mochten daarbij burgemeester Minses en de wethouders Baneke en Wink verwelkomen. Van excursieleider Jef Gielen leerden we dat alleen al in het dorp Nederasselt verschillende oude heggen bijzondere verhalen te vertellen hebben. Dat leverde ook mooie gesprekken op met B&W.

Burgemeester en wethouders op excursie in Nederasselt (foto: Ronald Jansen)

De week vervolgde met een dagje heggen aanplanten in Nederasselt waarbij de groep vrijwilligers bezocht werd door Omroep Gelderland. Dat resulteerde in beelden van het regionale journaal met vrijwilligers die heldhaftig de aanhoudende regen trotseerden. En waarbij we ook het belang van heggen in het cultuurlandschap konden benadrukken.

Op dinsdag en woensdag ontvingen we een diverse groep deelnemers aan de cursus Heggenverdichten. Jong en oud uit het gehele land was naar Heumen getogen om theorie en praktijk te leren van het maken van een vee-kerende heg. Dit onder leiding van Jef Gielen die de historische context en ambachtelijke technieken meegaf aan de deelnemers, die daarna in de Koeietuin in Heumen het geleerde direct in praktijk konden brengen.

Na het vervolg van de aanplant in Nederasselt op donderdag was het vrijdag tijd voor de presentatie van het cahier *Historische heggen en wallen in de gemeente Heumen* (zie hierna).

Resultaat van de cursus heggenverdichten in de Koeietuin (foto: Ronald Jansen)

De week werd afgesloten met een excursie rondom de wallen in en om de Heemtuin in Malden. Een grote groep belangstellenden werd rondgeleid door Jef. Tijdens de rondgang kon iedereen meemaken dat de samenhang tussen geschiedenis, cultuur en natuur nog steeds aanwezig is rondom de wallen in het bosgebied van Heumensoord.

Nieuwsbrief 20 – januari 2024

De Week van de Heg is een initiatief van de werkgroep Groen en Jef Gielen Landschapsbeheer. We kijken met een erg goed gevoel terug op deze mooie en interessante week waarbij er veel aandacht is ontstaan, ook bij diverse media. De reacties op de Week van de Heg kwamen binnen uit het hele land en zelfs uit België. De volgende Week van de Heg zal plaatsvinden in de laatste week van november: zaterdag 23 november tot en met zondag 1 december 2024.

Cahier nr. 10 – Historische heggen en wallen in de gemeente Heumen e.o.

Tijdens de Week van de Heg 2023 is het 10^e cahier in de erfgoedreeks gepresenteerd: *Historische heggen en wallen in de gemeente Heumen e.o.* Auteur Jef Gielen presenteerde op vrijdag 1 december jl. zijn beschouwingen op de heggen en wallen die de gemeente nog rijk is. Het eerste exemplaar werd uitgereikt aan burgemeester Minses.

De presentatie van het cahier vond plaats in café Kanaalzicht in Heumen. De avond werd geopend door voorzitter Annette Mengde van het Erfgoedplatform met een mooie introductie op het werk van Jef. Onder grote belangstelling vertelde Jef over zijn ervaringen tijdens het onderzoek en de persoonlijke zoektocht die hij heeft afgelegd in de kennisvergaring over heggen en wallen, en welke bedoelingen onze voorouders met deze landschapselementen hadden.

Na de presentatie ontving burgemeester Minses het eerste exemplaar. Zijn dankwoord besloot hij met de verklaring dat de heg, vanwege het verbindende karakter, 'de burgemeester van het landschap' is.

Het cahier is een vervolg op het onderzoek uit 2018 dat Jef samen met Sjoerd Aertssen uitvoerde naar de vindplaatsen en conditie van heggen en wallen in de gemeente Heumen en buurgemeente Wijchen. Bij dit onderzoek troffen zij ook vele relictten en overblijfselen van menselijk handelen aan in de heggen; het zogenaamde buigen, knikken of vlechten van de heg teneinde deze vee-kerend te maken. Aan de hand van vele voorbeelden, kaartmateriaal en foto's geeft Jef meer context bij het onderzoek uit 2018 en geeft aan waarom juist deze traditionele beheervormen van belang zijn voor mens en dier.

Het cahier is te verkrijgen voor € 17,50 bij Lucy van Langen in Overasselt en de Readshop in Malden, en te bestellen via <http://erfgoedheumen.nl/bestel.php>

Naamgeving fietspad

Tussen de woningen Baron van Brakelstraat 3 en 3A in Nederasselt begint een fietspad richting Wijchen. In de directe omgeving hiervan heeft het Planehunters Recovery Team – met ondersteuning van vrijwilligers van het Erfgoedplatform – voorjaar 2023 de exacte plek kunnen bepalen waar op 2 juni 1942 een Britse Wellington bommenwerper is neergestort.

Van de vijf bemanningsleden zijn er vier met een parachute uit het aangeschoten vliegtuig gesprongen en veilig geland. De staartboordschutter heeft niet meer uit het vliegtuig kunnen komen, omdat hij waarschijnlijk gewond of al overleden was.

In april 1952 is het vliegtuig opgegraven en zijn de stoffelijke resten van de staartboordschutter geborgen en op de begraafplaats Jonkerbos in Nijmegen begraven. De volledige naam van de staartboordschutter is: George Thompson Reid.

Het Erfgoedplatform (Hans van Lanen, Henk van Lin en Frank Oerlemans) heeft voorgesteld het fietspad naar deze gesneuvelde soldaat te noemen. Dit voorstel is onlangs door de gemeente Heumen gehonoreerd. Het bord dat bij het fietspad wordt geplaatst bevat de volgende tekst:

George Thompson Reidpad

*RAF Sergeant George Thomson Reid
Omgekomen 2 juni 1942*

Beeldbank

Op 7 november jl. organiseerde de beeldbank-groep Heumen samen met de KBO een bijeenkomst in verenigingsgebouw Terp waarin beeldmateriaal van bestaande en voormalige gebouwen in het dorp Heumen centraal stond. Tini Martens en Jos Gerrits zorgden voor de toelichtende teksten. Vanwege het succes komt er in het eerste kwartaal van 2024 een vervolg.

Ook de beeldbankgroep Nederasselt heeft plannen om in dorps huis Ons Huis met dit soort bijeenkomsten te starten.

In Malden zijn enkele privécollecties voor plaatsing op de beeldbank aangeboden. Bij de selectie en plaatsing wordt samengewerkt met Stichting Heemkunde Malden.

Schooleducatie

Het afgelopen jaar is de – voor de groepen 7/8 verzorgde – gastles over de Tachtigjarige Oorlog goed ontvangen en krijgt de komende schooljaren een vervolg.

Voor het lopende schooljaar 2023-2024 staat een excursie naar het vennengebied centraal. We spannen ons in om hierbij niet alleen de basisscholen van Heumen, Overasselt en Nederasselt, maar ook die in Malden te betrekken. De schrijversgroep van het begin 2024 te verschijnen cahier over de bijzondere ontstaansgeschiedenis, flora en fauna van het vennengebied heeft zijn medewerking toegezegd.

Herdenkingsprogramma 80 jaar Vrijheid

In de komende jaren 2024 en 2025 wordt stilgestaan bij 80 jaar Vrijheid en het einde van de Tweede Wereldoorlog. Het Erfgoedplatform is door de gemeente gevraagd om de regie te nemen bij de organisatie van het herdenkingsprogramma.

Inmiddels is een gevarieerd concept-programma opgesteld met onderdelen als:

- presentatie van het cahier over leven en werken van de op de Grebbeberg blind geworden dorpsdichter Hend de Kleijn (Verenigingsgebouw Overasselt);
- halve marathon tussen de beide bruggen in Grave en Heumen, die tijdens WOII van groot belang waren; organisatie: Nederasselt Gezond, naar verwachting i.s.m. verenigingen uit het Land van Cuijk;
- landing van parachutisten en bivak/doortocht van oude legervoertuigen in Overasselt-Nederasselt;
- fietstocht binnen de gemeente langs de bijzondere plekken uit WOII;
- bevrijdingsmuziekfestival bij de Veldschuur in Overasselt;
- muzikale ode aan de arts-verzetsman Boy Edgar in het Marishuis (Heumen);
- presentaties over binnen de gemeente Heumen gecrashte vliegtuigen in Nederasselt (Ons Huis) en agrarisch leven in oorlogstijd in Overasselt (Buurderij De Lage Hof);
- bijeenkomsten tijdens de mei-herdenkingen;
- schooleducatie: gastlessen voor de groepen 7/8 van de basisscholen;
- een thematische bijeenkomst in Maldensteijn (Malden); en
- door de verschillende beeldbankgroepen verzorgde beeldexposities.

Overleg met eigenaren van Rijksmonumenten

Op 12 oktober jl. hebben de gemeente Heumen en het Erfgoedplatform de eigenaren van de bewoonde rijksmonumenten uitgenodigd voor een eerste kennismaking. Hierbij waren ook de Monumentenwacht Gelderland en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) vertegenwoordigd. Er was een grote opkomst van geïnteresseerden. De burgemeester heeft deze eerste bijeenkomst voorgezeten.

Er is met elkaar geïnventariseerd welke gezamenlijke thema's er spelen, kennis uitgewisseld en een aantal praktische afspraken gemaakt.

Op het einde is afgesproken dat er in het nieuwe jaar een volgende bijeenkomst wordt georganiseerd waarin in ieder geval verder wordt ingegaan op het thema **verduurzaming**. Hiervoor worden dan diverse experts uitgenodigd die de kennis kunnen delen met de eigenaren van de rijksmonumenten.

Bestuurswisseling Erfgoedplatform

Afscheid Jan Paul Bevoort

Gedurende vele jaren was Jan Paul Bevoort lid van de werkgroep Groen en sinds 2016 ook lid van het bestuur van het Erfgoedplatform. In het bestuur zorgde hij er steeds met veel passie voor dat het groene geluid de volle aandacht kreeg. Bij de gemeente kende men hem ook, als luis in de pels.

Nu heeft Jan Paul aangegeven dat hij het wat rustiger aan wil gaan doen, omdat hij vindt dat zijn leeftijd dat rechtvaardigt. In het bestuur hebben wij hem voortdurend als zeer gedreven ervaren, maar we respecteren natuurlijk zijn wens.

Jan Paul zal zich ook zeker blijven inzetten voor de groene zaken waar hij zijn hart aan heeft verpand. In de ALV van komend voorjaar zullen we aandacht besteden aan zijn afscheid als bestuurslid van het Erfgoedplatform.

Nieuw bestuurslid Ronald Jansen

Vanaf eind 2023 neem ik deel aan het bestuur van het Erfgoedplatform als algemeen bestuurslid. Tegelijkertijd zal ik de rol van contactpersoon voor de werkgroep Groen op me nemen.

Hiermee volg ik Jan Paul Bevoort op die hiervoor jarenlang lid is geweest van de werkgroep Groen en bestuurslid.

Sinds 2014 ben ik lid van de werkgroep Groen. In die tijd was ik beroepsmatig werkzaam als adviseur agrarisch natuurbeheer in de regio Nijmegen namens ANV De Ploegdriever. Dit werk zette ik als vrijwilliger voort in Heumen met projecten in de boomgaarden, kievitshofdam en fort de Coehoorn. Daarnaast ben ik me meer en meer gaan bezighouden met beleidsontwikkelingen binnen de gemeente Heumen zoals het Landschapsontwikkelingsplan (LOP), Biodiversiteitsplan en recentelijk de nieuwe Omgevingsvisie.

Met een achtergrond in het Bos- en Natuurbeheer ben ik de laatste jaren meer en meer gegrepen door het groene en landschappelijke erfgoed. Zeker in een gemeente als Heumen met zoveel landschappelijke variatie en historie is er veel te ontdekken. Als medebestuurder van het Erfgoedplatform hoop ik het Heumense erfgoed een toekomstbestendige plaats te kunnen geven in zowel beleid als projecten.

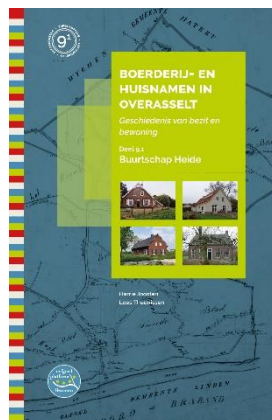
Ronald Jansen

Agenda 2024

24 april	Algemene ledenvergadering (ALV) van het Erfgoedplatform in Ons Huis in Nederasselt (inloop 19.30 u., vergadering 20.00 u.)
10 mei	Aanbieding eerste exemplaar van het cahier over Hend de Kleijn in het Verenigingsgebouw in Overasselt
11 en 12 mei	Nationale Molendag
14 en 15 september	Open Monumentendag, met het centrale thema: 'Routes, Netwerken en Verbindingen'
23 november t/m 1 december	Week van de Heg 2024

Publicaties Erfgoedplatform

Cahier 1:	Het veer van Grave naar Nederasselt (€ 15,00)
Cahier 2:	Het verdwenen kasteel Heumen en zijn bewoners (€ 15,00)
Cahier 3:	De Canon van de gemeente Heumen (€ 15,00)
Cahier 4:	De Heumense molens (€ 17,50)
Cahier 5:	Kroonwerk Coehoorn (€ 20,00)
Cahier 6:	Kloostergoederen in Overasselt (€ 17,50)
Cahier 7:	Reconstructie van een linie (€ 17,50)
Cahier 8:	Geschiedenis van protestants bezit en bestuur in Overasselt (€ 20,00)
Cahier 9.1:	Boerderij- en huisnamen in Overasselt / Buurtschap Heide (€ 20,00)
Cahier 10:	Historische heggen en wallen in de gemeente Heumen e.o. (€ 17,50)

Boek 1:	Achter het front (€ 20,00)
Katern 1:	Kunst in de Georgiuskerk van Heumen (€ 8,50)

Te bestellen via: <http://erfgoedheumen.nl/bestel.php>

Voorjaar 2024 verschijnen twee nieuwe uitgaven in de Erfgoedreeks, namelijk een cahier over de Hatertse, Overasseltse en Wijchense vennen en een cahier over het leven en werken van Hend de Kleijn uit Overasselt.

Weet u ...

- dat onze publicaties te bestellen zijn op onze website <https://erfgoedheumen.nl/bestel.php> en ook te leen zijn bij de Openbare bibliotheken van Malden en Overasselt
- dat ook veel informatie te raadplegen is op:
Verhaal van Gelderland: <https://erfgoed gelderland.nl/project/verhaal-van-gelderland/>
Verhaal tussen Maas en Waal: <https://www.verhaaltussenmaasenwaal.nl/wat-is-een-canon/>

Colofon

De nieuwsbrief, uitgegeven door het Erfgoedplatform Gemeente Heumen, verschijnt minimaal 4x per jaar en is bestemd voor iedereen die zich op een of andere wijze verbonden voelt met het Heumens erfgoed of daarin is geïnteresseerd.

Nieuwsitems kunnen worden gestuurd naar: info@erfgoedheumen.nl

Samenstelling en redactie: Frans Wildenborg.

Het abonnement is gratis. Meld u aan op: info@erfgoedheumen.nl

Een donatie om ons te ondersteunen wordt zeer op prijs gesteld. U kunt een bijdrage overmaken op bankrekening: NL 26 INGB 0007574961 t.n.v. Erfgoedplatform Gemeente Heumen.

Het Erfgoedplatform is een ANBI-instelling zodat uw donatie aftrekbaar is van de belasting.

Omdat sprake is van een zogenoemde culturele instelling geldt voor donaties die in de vorm van een periodieke gift worden gedaan een extra fiscale aftrekmogelijkheid. Voor nadere informatie: neem contact met ons op via: info@erfgoedheumen.nl

Als u geen prijs (meer) stelt op toezending van deze nieuwsbrief, meldt u zich dan af door een e-mail te sturen naar: info@erfgoedheumen.nl